

https://www.go-to-the-future.eu/Modules/fiches/images/logo-pdf.jpg

Image not found

Canal du Midi (Lo canau de Mieijorn) 152339photo-1.jpg

Pèire-Paul Riquet e lo canau deu Mieijorn

36 - Sciéncias e tecnicas - Tecnicas

En 1996, l'UNESCO a decidit d'enlistrar lo canau deu Mieijorn au patrimòni mondiau de l'umanitat. **Aquesta causida balhèc l'escasença d'auorar l'autor d'aqueste obratge, qui l'imaginèc e lo realizèc : Pèire-Paul Riquet.**

Lo financèr avisat

Vasoc a Besièrs, en 1609 çà'mpar, lo 28 de junh, jorn de la hèsta de Sent Pè e Sent Pau. Èra lo hilh d'un notari e òme d'afars, venguerà ric eth tanben en tot pujar tots los escalons de l'administracion de la gabèla en Lengadòc e que'n serà « fermièr » en 1661. En mes d'aquò, èra privadament banquièr, prestava dab interès e amassèc fortuna.

Dab tot aqueth argent, en 1652, crompèc la senhoria de Bonrepaus pròche de Tolosa e aquí hascoc bastir un castèth mès sustot podoc atau arrecaptar los capitaus necessaris tà son projecte de canau.

En efet, s'es demorat dins l'istòria e a ua estatua plan campada a Besièrs e a Tolosa, qu'es pr'amor qu'empleguèc la sua fortuna tà acabar un projecte imaginat dempuish mes d'un millenari : har juntar las duas mars : la Mar grana e la Mediterranèa.

Lo visionari

Dempuish l'antiquitat, un canau que posca evitar aus naviris la virada per Gibraltar estec imaginat mes d'un còp mès butava tostemps suu medish problèma : coma hèr entà menar l'aiga au canau e susmontar l'empach de l'aigavèrs. La sua idea geniala estèc d'estudiar lo sistèmi hidrografic de la Montanha negra tà amassar sas aigas e las amiar dinca au pas de Naurosa d'on pòden córrer de cada part tà perméter de barquejar sus 24I quilomètres deu pòrt deu Bocau a Tolosa dinca a Seta en passar per l'estanh de Taur.

L'enterprenedor

En mes d'aquesta sentida rasonada, s'i es plan escadut pr'amor de la sua tenacitat. Es atau qu'apleguèc lo finançament, qu'empleguèc eficaçament milèrs d'obrèrs pendent quinze ans dab condicions socialas d'emplèc e pagas plan bonas en aqueth temps. Saboc tanben susmontar los empachs naturaus en emplegar las competéncias deus sons collaborators au miei deus quaus lo hontanèr de Revèl, Pèire Campmàs e en inventar dab eths solucions tecnicas adaptadas au mei gran chantièr deu son temps de 1667 a 1681.

Au demiei d'aqueras realizacions tecnicas, que cau de sigur comptar obratges qu'èran austant de proesas tecnologicas en son temps : lo barratge de Sant-Ferriòl, las nau pòrtas-aiguèras de Fonseranas, lo tunèl deu Malpàs.

Riquet moriscoc a Tolosa lo primèr d'octobre de 1680 pauc de temps avant que son òbra sia acabada e seré pas just de non pas mentàver Vauban qui, après sa tornada d'inspeccion deu canau, trobèc la solucion au problèma

deu debit d'aiga que hè mestièr tà alimentar lo canau. Problèma coneishut per Riquet mès que n'avèva pas avut lo temps de resòlver.

Auèi, lo canau deu Mieijorn n'a pas mes la sua utilitat comerciala mès demòra un atot tau torisme e un ligam dens la grana region batiada d'ara en avant Occitania.

<http://www.canaldumidi.com/Personnages/Paul-Riquet.php>

<http://www.canalmidi.com/paulriqu.html>

https://fr.wikipedia.org/wiki/Pierre-Paul_Riquet

<http://www.canalmidi.com/canal.html>

<http://www.canalmidi.com/>

<http://www.plan-canal-du-midi.com/>

<http://whc.unesco.org/fr/list/770>

https://fr.wikipedia.org/wiki/Canal_du_Midi

Frisa cronologica

Frise

Image not found

https://www.go-to-the-future.eu/Fichiers/frises/11234736_riquet_oc.png

Lexic

Pòrta-aiguèra

obratge d'art tà perméter a las embarcacions de passar d'un nivèu a un aute

Fermièr

financèr que prenguèva a l'afèrma la recruba de daubuns impòsts

Gabèla

impòst sus la sau avant la Revolucion

UNESCO

Organisacion de las Nacions Unidas tà l'Educacion, la Sciéncia e la Cultura

Questions

1. Quin ministre de Lois XIV autorizèc las òbras deu canau deu Mieijorn ?
2. Quantas pòrtas-aiguèras i a Fonseranas ?
3. D'on colan las aigas que plean lo canau deu Mieijorn ?
4. Quin celèbre engenhaire acabèc l'òbra de Riquet ?

Activitats

1. **Soslinha los noms de las vilas on passa lo Canau deu Mieijorn :**

Agen / Moissac / Tolosa / Revèl / Castèlnau d'Arri / Castras / Carcassona / Seta / Besièrs

2. **Soslinha los noms deus canaus que se tròban pas en França :**

C. de Briare / C. de Panama / C. de Bourgogne / C. de Suez / C. de l'Ourcq / C. de Corinthe

